

Rīgā

07.04.2015.

Nr.2/15/004

**Labklājības ministrijai
Pārresoru koordinācijas centram**

**Zināšanai: Ļ.cien. Ministru prezidentei
L.Straujumas kundzei**

*Atzinums par “Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011.-2017.gadam”
vidusposma novērtējumu, rīcības plāna 2012. – 2014.gadam izpildi
un rīcības plānu 2015.-2017.gadam*

Biedrība „Asociācija Ģimene” ir izvērtējusi Labklājības ministrijas Demogrāfisko lietu padomes š.g. 8.aprīļa sēdei sagatavotos dokumentus - “**Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011.-2017.gadam**”¹ vidusposma novērtējumu, rīcības plāna 2012. – 2014.gadam² izpildi un rīcības plānu 2015.-2017.gadam.

Biedrība „Asociācija Ģimene” izsaka vispārējus komentārus par “Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011.-2017.gadam” vidusposma novērtējumu:

1. Vēlamies vērst uzmanību, ka līdzšinējā Labklājības ministrijas īstenotā Ģimenes valsts politika galvenokārt ir vērsta uz ārpusģimenes bērnu aprūpes jautājumu risināšanu, nevis uz mērķtiecīgu Latvijas ģimeņu funkcionalitātes stiprināšanu, kas ir „Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam” viens no svarīgākajiem uzdevumiem.
2. Kļūdaini lietojot jēdzienu “diskriminācija” attiecībā uz ģimeņu stāvokli (nepilna ģimene/vietuļais vecāks, aizbildņi, audžuģimenes utt.), tiek veiktas saturiskas izmaiņas pamatizglītības un vidējās izglītības saturā, apdalot bērnus, kuri nedzīvo savu bioloģisko vecāku ģimenē un nebauda abu vecāku pilnīgu mīlestību. Šiem bērniem netiek sniegta pilnīga informācija ar norādēm un pamudinājumiem nākotnē veidot tādu ģimeni, kurā vislabāk piedzimt un uzaugt jebkuram bērnam. Dabīga ģimene, kurā attiecības veido vīrietis un sieviete, kuri savienību ir apstiprinājuši ar laulības solījumu un uzņēmušies pilnīgu atbildību viens par otru, kā arī bērniem, ir visveselīgākā vide bērnu attīstībai un morāles veidošanai, tāpēc šāds ģimenes modelis būtu jāpopularizē.
3. Pašreizējā situācijā Latvijā mērķtiecīgas ģimenes valsts politikas trūkuma dēļ daudzi cilvēki bezatbildīgi izturas pret savām attiecībām un bērniem, turklāt, populistisku paziņojumu iespaidā, vēlas, lai šīs bezatbildības sekas tiek

¹ <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=3583>

² <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4167>

legalizētas caur partnerattiecību regulējumu³, kas pēc savas būtības ne ar ko neatšķiras no laulības, tādējādi noniecinot Latvijas augstāko normatīvo dokumentu – Satversmi un graujot laulības un dabīgas ģimenes nozīmi.

4. Lūdzam Labklājības ministriju un Pārresoru koordinācijas centru paredzēt konkrētus informatīvus pasākumus laulības prestiža atjaunošanai un celšanai, kas ir valsts interesēs. Kā rāda pētījumi, tieši laulībā nostiprinātajās attiecībās dzimst vairāk bērnu, kas ir viens no galvenajiem Nacionālā attīstības plāna 2014.-2020. mērķiem tautas ataudzes nodrošināšanai.

Komentāri par “Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011.-2017.gadam” rīcības plāna 2012. – 2014.gadam izpildi:

1. Lūdzam precizēt 1.1.1. un 1.1.2.uzdevumu statusu no “Izpildīts” uz “Daļēji izpildīts”, jo izstrādātajos izglītības materiālos nav ievērtēts laulības institūcijas pozitīvais devums uz ģimenes funkcionalitāti.
2. Lūdzam precizēt 1.2.1.uzdevuma statusu ⁴ no “Izpildīts” uz “Neizpildīts”, jo Ministru kabinets, apstiprinot „Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011. – 2017.gadam” rīcības plānu 2012. – 2014.gadam, pieņēma lēmumu “Projekta „Draudzīga skola” ietvaros aptaujāt jauniešus par tēmām, kas saistītas ar laulību un ģimenes vērtībām, t.sk. par riskiem, dzīvojot kopdzīvi bez laulības reģistrēšanas.” Projektu īsteno Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (VBTAI). Labklājības ministrija paskaidrojumā norāda, ka “*Projekts “Draudzīga skola” ir brīvprātīga kustība, kurā iesaistītās skolas ar VBTAI palīdzību risina vardarbības prevencijas un draudzīgas vides skolā veidošanas uzdevumus. Laulības institūts nevienā no aspektiem nav saistīts ar kustības uzdevumiem un mērķiem, tādēļ šāda aptauja nav tikusi veikta. Apzinot kustības dalībnieku aktuālās vēlmes un vajadzības, šāda tematika veiktajās aptaujās ne reizi nav tikusi fiksēta. Līdz ar to uzskatām, ka mācību programmu satura pilnveidošana šajā jautājumā nav nepieciešama.*” Biedrība „Asociācija Ģimene” vērš uzmanību, ka Bērnu tiesību aizsardzības likuma 4.panta pirmā un trešā daļa nosaka, ka “bērna tiesības tiek aizsargātas, lai sasniegtu šādus mērķus:

1) sabiedrības interesēm atbilstošas vērtību orientācijas veidošanos un nostiprināšanos bērņā;

3) bērna orientāciju uz ģimeni kā sabiedrības organizācijas pamatvērtību un vienu no sabiedrības un indivīda galvenajām vērtībām;”

Līdz ar to nav saprotama VBTAI loma bērnu tiesību aizsardzības jomā, ja tā nav saistīta ar bērnu vērtību orientācijas un orientācijas uz ģimeni veidošanu.

Komentāri par “Ģimenes valsts politikas pamatnostādņu 2011.-2017.gadam” rīcības plānu 2015.-2017.gadam:

1. Lūdzam svītrot 1.1.2. un 1.1.3.uzdevumus, lai nodrošinātu nedublēšanos ar Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2014.-2020.gadam.
2. Lūdzam papildināt 1.1.sadaļu ar jauniem punktiem šādā redakcijā:

Nr. p. k.	Pasākums	Darbības rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Provizoriskās izmaksas (norādot avotu – valsts, pašvaldības, ES)	Atbildīgā institūcija	Līdzatbildīgās institūcijas	Izpildes termiņš (ar precizitāti līdz pusgamam)
1.1.4.	Veikt grozījumus Civilstāvokļa aktu	Paplašinātas laulības reģistrācijas iespējas.	Veikti grozījumi	Valsts budžeta	TM	LM	31.12.2015.

³ Baiba Rudevska, Dr.iur. <http://asociacijagimene.lv/viendzimuma-paru-kopdzives-regulejuma-tiesibpolitiska-problematika/>

⁴ http://www.berniemdraudzigs.lv/wp-content/uploads/2013/03/4_BTAI_Taivo-Trams.pdf

	reģistrācijas likumā, paredzot, ka laulību var noslēgt pie zvērināta notāra.		Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likumā un saistītajos normatīvajos aktos (ja attiecināms).	līdzekļu ietvaros			
1.1.5.	Izvērtēt Ģimenes un demodraģijas politikas ieviešanas institūcijas izveides iespējas.	Uzlabojas Ģimenes politikas ieviešanas rezultāti, sekmējot tautas ataudzes rādītāju uzlabošanu un ģimeņu funkcionalitātes stiprināšanu.	Izveidota institūcija, kas tiešā veidā nodarbojas ar Ģimenes politikas ieviešanu un koordināciju.	Valsts budžeta līdzekļu ietvaros	LM		31.12.2015.

3. Lūdzam precizēt 1.3.2.uzdevuma formulējumu, lai nodrošinātu atbilstību PKC veicamajam pētījumam “Par laulības neregistrēšanas problemātiku”.

4. Lūdzam papildināt 1.3.sadaļu ar jaunu punktu šādā redakcijā:

1.3.3.	Balstoties uz pētījuma (1.3.2.pasākums) rezultātiem, paredzēt pasākumus, kas palīdzētu novērst konstatētās laulības neregistrēšanas problēmas.	Izstrādāti pasākumi laulības neregistrēšanas problemātikas novēršanai.	Informatīvā kampaņa un informatīvie materiāli	Valsts budžeta līdzekļu ietvaros	LM		31.12.2016.
--------	--	--	---	----------------------------------	----	--	-------------

Pašreizējās sociālās problēmas sabiedrībā galvenokārt ir ģimeņu disfunkcionēšanas rezultāts un izpratnes trūkums par morāles jautājumiem, tādēļ biedrība „Asociācija Ģimene” uzskata, ka valstij ir jāpievērš pastiprināta uzmanība bērnu un jauniešu sagatavošanai ģimenes un laulības dzīvei un izpratnes veidošanai par ģimenes nozīmi un lomu personības attīstībā, kā arī jāstiprina esošo ģimeņu funkcionalitāte, veidojot un stiprinot Latvijas sabiedrības pamatsūnas.

Ar cieņu,

Biedrības „Asociācija Ģimene”

valdes priekšsēdētāja

Ilona Bremze